

Tallinna Ülikooli muuseumi kogumispõhimõtted

Sisukord

1. Muuseumi missioon ja ülevaade toimepõhimõtetest.....	3
1.1. Missioon	3
1.2. Muuseumi ajalugu	3
1.3. Muuseumikogu	3
1.4. Muuseumi struktuur ja toimetehhanismid	3
1.5. Muuseumi koostöövõrgustik	4
1.6. Muuseumi tegevust reguleerivad õigusaktid ning strateegilised dokumendid.....	4
2. Kogumispõhimõtted	4
2.1. Kogumise eesmärk	4
2.4. Muuseumikogu täiendamise sisulised kriteeriumid	5
2.5.1. Abikogu	6
2.6. Muuseumikogu täiendamise protseduurid.....	7
2.7. Juurdekasvuvõimaluste ja säilitustingimuste analüüs	7
2.8. Muuseumikogu analüüs ja väärtuste hindamine.....	7
2.9. Museaalide väljaarvamine	7

Tallinna Ülikooli muuseumi kogumispõhimõtted

1. Muuseumi missioon ja ülevaade toimepõhimõtetest

1.1. Missioon

Tallinna Ülikooli muuseumi (edaspidi *muuseum*) eesmärk on ühiskonnale haridusteaduse ja ülikoolihariduse tutvustamine ülikooli ajaloo ning muuseumikogu kaudu. Muuseumi missioon on hoida ülikooli ajalist pidevust ning pakkuda tuge ülikooli liikmete ja vilistlaste meie-tunde säilimisele ning tugevdamisele.

1.2. Muuseumi ajalugu

Muuseum asutati 1994. aastal professor Lembit Andreseni eestvedamisel. 2005. aastal muuseumi tegevus peatus ja tegevust taasalustati 2012. aastal. Uus püsiekspositsioon avati oktoobris 2014. aastal.

1.3. Muuseumikogu

Muuseumikogu suurus seisuga 1. märts 2021 on 1828 museaali ja koosneb järgnevatest alakogudest:

Audiovisuaalne kogu (AV)
Digifotokogu (DF)
Dokumendid (D)
Esemekogu (E)
Fotokogu (F)
Kunstikogu (K)
Raamatukogu (R)
Väikestruktuurid (V)

Muuseumikogus on kokku (seisuga 01.03.2021) 1828 museaali.

Kirjeldatud MuISis	1828
Digiteeritud	38

1.4. Muuseumi struktuur ja toimemehhanismid

Muuseum on väike nii kogude kui ka töötajate arvu poolest. Muuseum kuulub turundus- ja kommunikatsiooniosakonna koosseisu.

2015. aasta 1. jaanuari seisuga on muuseumis tööl üks inimene, kuraator-koguhoidja, kes vastutab muuseumi kogu tegevuse eest.

Muuseumil on nõukoda, kuhu kuulub 9 liiget. Muuseumi nõukoda on valitud põhimõttel, et esindatud oleksid ülikooli töötajad erinevatest tegevusvaldkondadest, vilistlased ja üliõpilased. Samuti kuulub nõukotta kolm liiget teistest muuseumidest. Nõukoja ülesanne on anda muuseumile nõu tema töös ja hinnata püstitatud ülesannete ja eesmärkide ajakohasust ning vajalikkust.

1.5. Muuseumi koostöövõrgustik

Muuseum teeb koostööd teiste ülikooli üksustega ning majaväliste organisatsioonidega, muuseumite ning eraisikutega. Kõige tihedam koostöö on olnud seotud näitustegevusega.

1.6. Muuseumi tegevust reguleerivad õigusaktid ning strateegilised dokumendid

Muuseum juhindub oma tegevuses muuseumiseadusest, Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu (ICOM) eetikakoodeksist, Tallinna Ülikooli põhikirjast ja seadusest, Tallinna Ülikooli muuseumi põhimäärusest, teistest õigusaktidest ja kultuuripärandi kaitset käsitlevatest rahvusvahelistest lepingutest.

2. Kogumispõhimõtted

2.1. Kogumise eesmärk

Muuseum kogub esemeid, fotosid, trükiseid ning muid materjale, mis kajastavad Tallinna Ülikooli ja selle eelkäijate ajalugu alates 20. sajandi algusest kuni tänapäevani. Muuseumi prioriteediks on koguda ülikooli töötajatega seotud materjale. Samuti kogutakse üliõpilaselu ja ülikoolis õpetatavate erialade arengut kajastavaid materjale ning kultuuri- ja spordikollektiivide ajalugu.

2.2. Teiste sarnaste või lähipiirkonnas tegutsevate muuseumide kogude, arhiivide ja raamatukogude lühianalüüs

Eestis tegutseb peale Muuseumi veel kolm ülikooli muuseumi: Tartu Ülikooli muuseum, Tallinna Tehnikaülikooli muuseum ja Eesti Kunstiakadeemia muuseum.

Haridus- ja kooliajaloo seotud materjale koguvad Palamuse kihelkonnakoolimuuseum ja Tallinna Ülikooli Eesti pedagoogika arhiivmuuseum (EPAM). Viimati nimetatud muuseumid koguvad üldharidus- ja kutsehariduskoolide ajalugu puudutavaid materjale. Vähesel määral kattub muuseumi kogumisaines EPAMiga, Tallinna Ülikooli kasvatusteadust puudutavate materjalide osas.

2.3. Muuseumikogu täiendamise üldpõhimõtted

Muuseum võtab vastu materjale mis sobivad muuseumi eesmärkidega. Arvele võetakse materjalid (edaspidi *asi*), mis on võimalikult heas seisukorras ning mida muuseumil on võimalik hoiustada ja säilitada. Halvas seisus materjale võetakse kogusse vastu ainult siis kui need on unikaalsed ja on olemas ressursid nende korrastamiseks. Muuseum võtab muuseumikogusse vastu asju, mis on olulised Tallinna Ülikooli ajaloo seisukohast ning aitavad täiendada muuseumi senist kogu.

Asju, mis ei vasta muuseumikogusse vastuvõtmise tingimustele, kuid toetavad muuseumi haridus- ja näitustegevuses võib võtta vastu muuseumi abikogusse.

2.4. Muuseumikogu täiendamise sisulised kriteeriumid

Põhikriteeriumid:

- Ajalooline väärtus: kas asjal on seos Tallinna Ülikooliga või ülikooli liikmetega, kuidas aitab objekt paremini mõista ülikooli ajalugu.
- Esteetiline väärtus: asi on valmistatud meisterlikult ja on suurepärase näide teatud oskustest.
- Teaduslik väärtus: kas asja vastu võiks olla huvi uurijatel.
- Ühiskondlik või kogukondlik väärtus: asi on valminud või on kasutatud Tallinna Ülikoolis või on muul moel seotud Tallinna Ülikooliga.

Lisakriteeriumid:

- Päritolu, legend, dokumenteerituse aste: muuseum kogub asju, millel on seos Tallinna Ülikooliga.
- Iseloomulikkus, tüüpilisus, rareiteetsus: asi on silmapaistev, haruldane või ebatavaline näide teatud tegevusest, perioodist, asjal on legend. Seisund, terviklikkus: muuseum kogub eelistatult terviklikult säilinud asju.
- Kasutatavus näitustel, teadustöös: kogumisel arvestatakse asja võimalikku sobivust näitustega ja haridusprogrammidega.

2.5. Muuseumikogu hetkeseis ja täiendamisvajadus

Muuseumikogude hetkeseis ei anna head ülevaadet ülikooli kui organisatsiooni arengust. Senine kogumistöö on olnud juhuslik ja muuseumi ajaloost tingituna lünklik.

2013. aastal liitus muuseum MuISiga ja alustati kogude kandmist MuISi.

Paljud teemad, valdkonnad ning perioodid on esindatud katkendlikult. Vähe on kogutud ülikooliga seotud kultuuri- ja spordikollektiivide tegevusega seotut ning fotokogu on esindatud lünklikult erinevate perioodide lõikes. Täiendamist vajavad õppe- ja teadustöös kasutusel olnud õppevahendid. Muuseum on alustanud ülikooli üliõpilaste, vilistlaste ja

töötajate meenutuste kogumist. Aastal 2020 jõudis muuseumi suur hulk kunstiõpetaja eriala õppe töid aastatest 1960-1990 (joonistus, graafika, akvarell, maal). Loomisel on audiovisuaalne kogu ja digifotokogu.

Audiovisuaalne kogu (AV) filmid, CDd, videokassetid.

Kogusse kuuluvad heli- ja videosalvestused - filmid, audiofailid, videofailid.

Digifotokogu (DF)

Kogusse kuulub ülikooli kaasaegne digifotokogu, mis kajastab ülikooli sündmusi.

Dokumendid (D)

Kogusse kuuluvad ülikooli tegevust puudutavad dokumendid, mis ei kuulu säilitamisele ülikooli arhiivis. Samuti ülikooliga seotud inimeste annetatud isiklikud dokumendid.

Esemekogu (E).

Esemekogu koosseis on materjalilt ja liigiliselt mitmekesine. Kogusse kuuluvad: õppevahendid ja teadusaparatuur, mõõteriistad, suveniirid, medalid, märgid, lipud, karikad, mälestusesemed, vimplid, riideesemed, mööbel.

Fotokogu (F.)

Kogusse kuuluvad fotod, klaasnegatiivid. Esimesed fotod pärinevad Tallinna Õpetajate Seminari aegadest, 1920ndatest aastatest. Fotosid on kasutatud uurimistöös, kirjastustegevuses, näituste koostamisel.

Kunstikogu (K)

Kogusse kuuluvad kingitused, annetused, lõputööd, ostud ja erinevad kunstiteosed (maalid, joonistused, skulptuurid).

Raamatukogu (R)

Ülikooli õppejõudude poolt välja antud õppe- ja teaduskirjandus ning publikatsioonid, aastaraamatud, valikuliselt üliõpilaste lõputöid, ülikoolile kingitud raamatud, 20. sajandi alguses välja antud kooliõpikud, hariduse teemalised ajakirjad, ülikooli poolt kirjastatud ajakirjad ja arhiivmaterjal. Kogusse vastuvõtmisel on eelistatud ülikoolile kingitud raamatud, pühendustega raamatud, rareiteetsed trükised.

Väiketrukised (V)

Kogusse kuuluvad kutsed, teabelehed, plakatid, tänukirjad, reklaamvoldikud.

2.5.1. Abikogu

Abikogu (A)

Kogusse kuuluvad raamatud, mis pole arvel põhikogus ja asjad, mis ei vasta muuseumikogusse vastuvõtmise tingimustele, kuid toetavad muuseumi haridus- ja näitustegevuses.

2.6. Muuseumikogu täiendamise protseduurid

Museaalide dokumenteerimiseks vajaliku info eest vastutab kuraator-koguhoidja, kes otsib muuseumi kogumispõhimõtetest lähtuvalt materjali. Kogusse vastuvõtmise otsuse langetab vähemalt kolmeliikmeline kogude täiendamise komisjon, mille moodustab rektor. Otsuse langetamisel kaalutakse kogutud või pakutava asjade väärtust või sobivust kogusse, lähtudes muuseumikogu täiendamise üldpõhimõtetest, kogu hetkeseisust ning täiendamisvajadusest.

2.7. Juurdekasvuvõimaluste ja säilitustingimuste analüüs

Muuseumi kasutuses on kaks hoidlat suurusega 35,4 m² ja 56 m² ning ekspositsiooniruum suurusega 52,6 m².

Muuseumi hoidla on eraldatud töö- ja ekspositsiooniruumidest. Probleemiks on hoidlas liigselt kõikuv õhuniiskus, mis varieerub 20-60% vahel. Temperatuur hoidlates u 20 kraadi, mis on samuti liiga kõrge. Õhuniiskuse ja ruumi temperatuuri muutvaks teguriks on kütteevee süsteemi paiknemine ruumi laes. Ekspositsiooniruumis on tingimused head.

Juurdekasvupotentsiaal on erinevatel kogudel erinev, suurim juurdekasv on digitaalsel materjalil. Muuseumi hoidlates on ruumi piisavalt kui vana materjal süstematiseerida ja korrastada. Probleem võib tekkida ainult suuremõõtmeliste museaalide osas.

2.8. Muuseumikogu analüüs ja väärtuste hindamine

Esialgne muuseumikogu analüüs ja väärtuste hindamine sai tehtud pärast muuseumi tegevuse taasalustamist 2013. aastal. Selgus, et paljud muuseumivarad olid kolimiste käigus kahjustunud ja kadunud.

Kogude hindamiseks alustati 2019. aastal inventuuriga, kus seni arvel olnud museaalid kontrollitakse ja hinnatakse uuesti ära. Järgneva 5 aasta jooksul hinnatakse ära kõik seni hindamata museaalid.

2.9. Museaalide väljaarvamine

Museaalide kogust väljaarvamine toimub muuseumiseaduses sätestatud alustel ja kultuuriministeeriumi poolt koostatud juhendis „[Nõuandeid museaalide muuseumikogust väljaarvamise korraldamisel](#)“ toodud põhimõtete järgi.